

Naturavdelningen/Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Verksamhetsrapport/information Kosterhavets NP, oktober 2023.

Här följer en redovisning av genomförda, pågående och planerade aktiviteter i Kosterhavet som information till Kosterhavsdelegationen sammanställt av Funktionen för Kosterhavet. Rapporten innehåller inte allt men troligen de viktigaste aktiviteterna.

Besök i Kosterhavet av klimat- och miljöministern

Klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari besökte Kosterhavet 11:e oktober. Båttur från hamnen i Strömstad till utsidan Kosteröarna sedan naturum. Dialog om naturvård, både marin och terrester, om naturvårdens betydelse för landsbygden, biologiska mångfalden och folkhälsan genom friluftslivet.

Bra samtal och förhoppningsvis kunde vi ge ljus på naturvårdens betydelse i flera avseenden både över och under ytan samt vårt viktiga uppdrag att sprida kunskap om natur och naturvärden till den breda målgruppen allmänheten.

Ministern visade stort intresse och engagemang.

Skötselåtgärder

Restaurering av koraller- LIFE Lophelia

Vi har fått medel från EU:s miljöfond LIFE och Havs- och vattenmyndigheten till ett projekt som vi kallar LIFE *Lophelia*. Det handlar om restaurering av kallvattenkorallrev på sex platser inom Natura 2000-området Kosterfjorden-Väderöfjorden. Projektet startade hösten 2019 och kommer att pågå fram till och med 2025, och sker i samarbete med Göteborgs universitet, Tjärnö marina laboratorium.

Vi ska tillverka och placera ut konstgjorda revstrukturer i havet så att korallernas larver får något att sätta sig på. De behöver hårda ytor som sticker upp från havsbotten för att trivas. Idag återfinns endast två små områden av levande korall, ett vid Säckan och ett vid Väderöarna. Korallrev är mycket artrika miljöer.

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

Efter ett par år med omfattande metodutveckling både i laboratoriemiljö, och i fält har vi nu beslutat hur dessa konstgjorda rev ska se ut. Tillverkningen av reven har just startat. I projektet har vi även undersökt miljöförhållandena på de olika platserna och gjort en noggrann kartläggning av bottenarna.

Vi har låtit göra en folder och en populärvetenskaplig film om projektet och som nu översätts till engelska. Filmen kommer att visas på bland annat naturum. Läs mer om vad som händer i projektet på www.lifelophelia.se

---

Ytterligare fiskebegränsning i redan trålskyddade områden

Från 15 oktober-2021 är allt fiske förbjudet i tio av de redan trålskyddade områdena i Koster-Väderöfjorden (undantaget är Hällsöflaket). Syftet är att skydda faunan på bottenarna. I flera av områdena finns det kallvattenkoraller eller rester av korall, men även annan värdefull fauna. Passiva redskap, till exempel burar som fiskas i länkar men också handredskap kan skada på olika sätt. Dialog om dessa regelförändringar har skett inom Samförvaltningen Norra Bohuslän med berörda fiskare. Vi behöver fortsatt informera om dessa regler till allmänheten och har informerat på vår webb och på facebook inför årets hummerfiske.

Restaurering av stortare

Ett nytt projekt har startat under 2023 med uppföljning av den stora brunalgen stortare som bildar artrika undervattensskogar. Även en viss utveckling och test av restaurering kommer att ske i nationalparken men även i Väderöarnas naturreservat. Detta sker med medel från Havs- och vattenmyndigheten och i samarbete med Göteborgs universitet. Projektet är tänkt att pågå till och med 2025.

Restaurering av ålgräsängar

I uppföljningen av ålgräs som vi genomförde 2018 upptäcktes att två ålgräsängar hade försvunnit väster om Sydkoster, vid Långevik och Tångudden. Sommaren 2020 restaureras 8 000 kvadratmeter ålgräs. Skotten

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

togs från en närliggande och livskraftig ålgräsäng och planteras sedan av dykare. Planteringen såg mycket bra ut i juli 2020 när allt var klart, men vid en uppföljning i oktober såg tyvärr mycket ut att ha dött. Forskare från Göteborgs universitet gjorde en del försök under sommaren 2021 för att ta reda på varför skotten inte överlevt. Man har bland annat tittat på näringstillgång, sedimentet, drivande algmattor och krabbskador. Resultaten tyder på störningar och bete från krabbor och havsborstmaskar och olika påväxtorganismer som de främsta orsakerna till de stora förlusterna på båda platserna.

Under sommaren och hösten 2023 genomför forskare på Göteborgs universitet en pilotstudie för att bedöma om reduktionsfiske och planteringstäthet kan minska skadorna från strandkrabbor och andra ryggradslösa djur på planterat ålgräs. Forskarna har planterat nytt ålgräs i olika tätheter i ett antal mindre rutor och på två olika djup. Vi har under sommaren hjälpt till med fiske efter strandkrabba, nu väntar vi med spänning på resultaten!

Strandstädning 2023

Årets strandstädning sköttes återigen av Trossö naturvårdsuppdrag som fått uppdraget efter en ny ramavtalsupphandling. I år blev det totalt 8,25 ton marint skräp och kanske anar vi en lite minskning de senaste åren. Årets strandskräp var röda arla-backar som de hittade ganska många av. Fortsatt gäller att inte plocka skräp på Ångklåvebukten på Saltö, där 100 meter av denna strand är en referensstrand en sk. OSPAR-strand. Där räknar man antal och typ av skräp tre gånger per år. Stranden ingår i ett nätverk av stränder runt vår kust och det är Håll Sverige Rent som har detta uppdrag från Havs- och vattenmyndigheten. På stranden samt vid Entré Saltö finns en tydlig skylt om detta.

EU Life RestoRED

Det nya stängslet på Nästången blev klart inför försommaren så att fåren kunde beta i restaureringsområdet utan att komma ut på slätterängen. Korna släpptes i den nya hagen på sensommaren och efter slättern kunde de gå även på ången. På ön Bissen transporterade vi ut virke efter avverkningen i april. Transportkostnaderna blev sammantaget lite mer än beräknat och i nuläget funderar vi på olika alternativ att lämna kvar virke som död ved och andra lösningar. Røjningar på Ramsökälven har påbörjats och arbetet fortsätter på Nästången och Bissen under höst och vinter.

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

Syftet med projektet är att restaurera hävdberoende naturtyper i Natura 2000-områden. Projektet har ett fokus på åtgärder för pollinatörer och pågår till 2027. Läs gärna mer här: [Startsida - LIFE restoRED](#)

Djurhållning

Den torra försommaren skapade lite oro för foderbrist, men när regnet kom blev det bra tillgång på mat för alla betesdjur. Sommaren blev relativt lugn och inga incidenter med hund har kommit till vår kännedom. Den nya ko-gruppen vi haft på Sydkoster har fungerat bra och underlättat skötseln.

Tack vare att vi söker jordbruksstöd (miljösteöden) på markerna vi sköter kan vi trots nedskärningarna i budgeten upprätthålla en bra skötsel på slåtterängar, betesmarker och åkrar. I år har vi inte behövt göra någon synlig sänkning av ambitionsnivån och vi planerar och prioriterar för att undvika det även kommande år.

Kosteröarna

Cykelstället vid Kilesand har använts väl under sommaren. Vi kan inte säga säkert att det gjort skillnad på slitaget på stranden, men förhoppningsvis bidrar det till att vi bättre kan skydda martornen. Vi behöver också hitta en lösning för gummibåtar som dras upp på stranden. Ankrade båtar i naturhamnen behöver kunna göra rätt när de vill ta sig iland. Idén är att undantaga 15-20 meter av stranden som möjlig plats för angröing. Dialog påbörjad med markägare.

Åkrarna på Sydkoster har skördats och höet balas till foder för fåren i vinter. Trots försommartorka och bitvis hårt bete från gässen blev skörden god. En hel del renovering av stängsel har behövt utföras av egen personal. Vi har fortfarande ett stort behov av stängsling. Vår ramavtalade stängselentreprenör, Salthagen AB, har gjort en hel del jobb med underhåll, förbättring av stängseldragningar och nystängsling som underlättar flyttning av djur mellan hagar och framför allt att dessa områden kan skötas enligt skötselplanen.

Trossö naturvårdsuppdrag (entreprenör i ramavtalet) har under sommaren främst gjort slyröjningar i betesmarker och ängar, men även mindre röjningar i flera områden på öarna. Slåtterängarna slogs i slutet av augusti - början september.

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

I år har vi kunnat ta ett helhetsgrepp i arbetet med upplagda båtar på stränder inom naturreservatet tack vare revideringen av föreskrifterna. Genom information på plats med skyltar och lappar på båtarna, samt via sociala medier och vår hemsida, har vi kommit i kontakt med de flesta aktuella båtägare. Syftet var att kartlägga ägare till båtarna för att ha möjlighet att ta bort de som är övergivna och att båtar flyttas till lämpligare platser för långtidsförvaring. Undantag för markägare och sjöbodägare kommuniceras när vi fått kontakt.

Naturvårdsbränning

Ljungbränning genomfördes under vårvintern på Saltholmen, Bissen och Vadholmen. En mindre yta brändes på Sanna, Sydkoster. De planerade gräsbränningarna på Saltö fick avblåsas pga vädret.

Västra Rossö/Kockholmen

Den nya leden från parkeringen norrut längs stranden fick en officiell invigning när vår naturvägledare Örjan hade en uppskattad guidning i mitten av maj.

Saltö

En del av den tidigare åkermarken som tidigare bara putsats stängslades in under försommaren och korna har kunnat beta där i sommaren. Vi hade planerat ytterligare stängsling för att underlätta flyttning av korna mellan hagarna, men det fick skjutas upp.

Nord Långö

Vi inväntar beslutet av revideringen av naturreservatet. Diskussioner har återupptagits vad gäller Alaskas framtid och ägandet. En akut insats görs för att säkra Alaskaanläggningen i vår. Detta sker genom ett bidrag till Strömstads kommun som i sin tur anlitar lämplig entreprenör för att säkra anläggningen avseende de mest akuta behoven. Tyvärr har vi blivit tvungna att sänka ambitionen avseende åtgärder på grund av budgetläget. Nya kontakter tagits med Naturvårdsverket för att de

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

ska förbereda avstyckning och försäljning av Alaska-anläggningen. Strömstads kommun har ännu inte tagit ställning om de är intresserade att köpa. Förnyade samtal med kommunen och Naturvårdsverket sker under hösten.

Naturreseptat på Öddö

Tidigare röjningar följs upp varje sommar för att inte nytt sly ska växa upp.

Väderöarna

Väderöarnas NR är utanför Kosterhavsdelegationens ansvarsområde men det kan nämnas att under året har en del skötselinsatser genomförts även här av Funktionen för Kosterhavet som har förvaltningsuppdraget. Förutom att se till leden på Storö och mindre röjningar under sommaren ska vi nu byta ut skyltar på fågelskydden och sätta upp på de nya fågelskyddsområden som beslutats. Vi behöver även uppdatera information på övriga skyltar och planerar nytryck av folder inför nästa säsong.

Grillplatser och fler toaletter

Länsstyrelsen håller på med en ramavtalsupphandling av mulltoaletter. I Kosterhavet ser vi ett behov av nya platser för ett antal toaletter som har en koppling till hur besökare rör sig på ett nytt sätt på grund av det ökade intresset för paddling. Exempel på öar som är välbesökta av paddlare är Burholmen väster om Sydkoster. 3 lokaliseringar planeras. Det finns många sop/dass-byggnader ute i naturhamnarna med de är av naturliga skäl inga bra angoringsplatser för kajak. Tyvärr har detta skjutits på framtiden pga budgetläget. Prio är dock att förstärka toalettservicen på Ursholmens fyrplats, steg ett att skapa en anläggning för de som hyr på ön.

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

Insatser mot invasiva arter på land (IAS)

Under sommaren har Brixly följt upp grävningarna av vresros i Basteviken (Nordkoster), i sundet på Nord- och Sydkoster samt på Västra Rossö och Saltö. På några mindre områden har vi fortsatt att röja vresros där vi inte har betesdjur som håller efter dom.

Skyltar

Skyltar som lyfter fram de för besökarna mest relevanta föreskrifterna har satts upp på Kosteröarna. Fler av denna typ av skyltar planeras då vi ser att de kan förtydliga informationen. Föreskrifterna i de nya besluten för våra reservat har kompletterats på reservatskyltarna för Koster, men på Saltö uppdaterade vi hela skylten.

Skyltningen på Resö är klar avseende vandringslederna i samarbete med Resö samhällsförening. Snorkelhotspotsen på Resö ska införförstärkas.

Foldrar

Vi blev mycket nöjda med vår nya folder för Kosteröarnas naturreservat och den har uppskattats av besökarna. Foldern för Saltö har uppdaterats och vandringsfoldern för Västra Rossö och Kockholmen har utökats. En engelsk version för Västra Rossö återstår att producera.

Vandringskarta för Resö finns framtagen och har tryckts i ny upplaga sommaren 2023 och finns bl a vid Entré Resö.

Uppföljning/undersökningar

Uppföljning av biodiversitet på djupa mjukbottnar

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

I år var det åter dags för en uppföljning av biodiversiteten på de djupa mjukbottenarna. Detta sker i samarbete med den nationella och regional miljöövervakningen. Resultaten kommer att sammanställas i en rapport för Kosterhavet som blir klar till våren 2024. Uppföljningen utför av Göteborgs universitet.

Uppföljning av sjöfågel

En viss uppföljning av sjöfågel för att följa beståndsutveckling och artsammansättning hos häckande kustfåglar, främst hos ejder och tärnor, samt hos övervintrande fåglar, främst skärsnäppa, storskarv och toppskarv har skett under några år. Skriftlig rapport publicerades i juli-21 och finns på webben. Vi har fortsatt med denna uppföljning även under 2023.

Inventering och uppföljning på land

I år har vi genomfört en inventering av skalbaggar på ved. Insektsfällor har satts ut i flera områden med tall- eller lövskog för att få bättre kunskap om vilka arter som lever i och är beroende av levande och död ved i vårt område. Rapporten beräknas bli klar under vintern.

Rapporterna finns publicerade här: [Publikationer-arkiv - Kosterhavets nationalpark](#)

Inventering och uppföljning av knobbsäl och kutar

Fortsatt uppföljning av knobbsäl och kutar är genomförd även under 2023. Bl a används AI-teknik för att utvärdera drönar bilder av kutar. Trenden är färre födda kutar. Vi väntar på en rapport.

Provtagning av havssula och sillgrisslor avseende fågelinfluensa

---

Efter att fått in färskdöda fåglar under hösten valda vi efter samråd med SVA att skicka in dem för analys avseende fågelinfluensa. Det var en havssula samt några sillgrisslor. Alla var lyckligtvis negativa.

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

Tillsyn 2023

Tillsynen genomfördes i mindre omfattning jämfört med tidigare år avseende sommarsäsongen.

Naturligtvis kombineras tillsynen med andra aktiviteter i fält.

Önskemålet att vi som naturvårdsvakter skulle kunna utfärda en ordningsbot för uppenbara brott mot föreskrifterna kvarstår! Detta hade minskat byråkratin avsevärt med bibehållen rättssäkerhet.

Fortsatt samverkan med Kustbevakningen.

Tillsynen präglas av värdskap och god information i första hand, rapportering i andra hand.

Föreskrifterna i nationalpark och naturreservat

Reviderade föreskrifter finns nu i Kosteröarnas NR Väderöarnas NR samt Saltö NR. Foldrar och skyltar har uppdaterats.

Regler rörande hastighetsbegränsning till havs kommer att regleras i Sjötrafikkungörelsen istället för Miljöbalken. Detta medför att Kustbevakningen får utfärda en ordningsbot direkt på plats. Gäller även i Kosterhavets NP. Process att revidera föreskrifterna i Kosterhavets NP pågår nu och nya föreskrifter förväntas vinna laga kraft 2024. Även här kommer det krävas uppdatering av skyltar och foldrar-

Naturum Kosterhavet

Samanställning över hela 2023, som skickas till Naturvårdsverket i form av en Verksamhetsberättelse, biläggs rapporten som ni får i samband med beslutsmötet i mars 2024. Vi har under året arbetat utifrån de prioriteringarna vi satte efter att vi fick ta del av årets budget i februari. Vi beslutade även att lägga in en fjärde prioritering om finansiering av resor för skolor och SFI i Strömstad och Tanums kommuner. Dessa är prioriterade målgrupper som vi inte vill riskera att tappa. Vi kommer dock försöka skapa dialog med kommunerna kring dessa kostnader för kommande år. Idealt vore om vi kunde hjälpas åt med finansieringen av resorna.

Prioriteringar 2023:

1. Följa riktlinjernas minimikrav på 1 000 öppettimmar fördelade på minst 150 dagar.
2. Följa riktlinjernas krav på minst 100 programpunkter.

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

3. Prioritera delar av verksamheten som genererar bidrag:
Besöksiffror upp till 80 000 besökare, öppettimmar, öppettidagar, guidningar, föredrag och skolklasser.
4. Fortsatt bekosta resor för skolor och SFI-verksamhet i Strömstad och Tanums kommuner.

Året i besöksiffror

Början på året var kall och januari-mars var lugna. Sen tog det sig i april och besöksrekord slogs i maj och juni. Besöksrekord slogs även i september. Detta tyder på att vi ökar på besöken i utanför högsäsong och inte där vi redan har som mest besök (juli och början av augusti). Det är väldigt positivt och något vi och andra aktörer aktivt jobbat med i flera år. På det stora hela har årets besöksantal varit fortsatt höga och i skrivande stund (9 oktober) har vi haft 68 406 besökare. Under januari t.o.m. oktober förra året, som ju var ett riktigt toppår, hade vi 68 693 besökare. Kanske är vi ännu ett rekordår på spåren. Vilket vi är!

Besökare naturum Kosterhavet											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
januari	276	170	120	89	121	238	126	34	stängt	114	98
februari	340	124	155	219	165	154	202	284	stängt	375	248
mars	533	299	216	956	147	556	198	160	stängt	619	364
april	915	1467	1372	768	2127	794	1348	0	stängt	2330	1785
maj	2042	3396	4540	3 454	2 250	3 631	2 372	832	1527	3859	5439
juni	6379	5428	5500	7327	5481	5929	6475	3252	6029	10030	10237
juli	20678	18327	20980	23201	23564	21406	22419	18305	24837	30748	29734
augusti	10969	9527	11003	12298	13536	12765	11501	8896	14598	15491	15180
september	2357	1984	2229	2899	2459	2129	2412	2402	3 178	3917	4477
oktober	967	972	1464	945	651	785	952	1255	1430	1210	844 tom 9/10
november	587	309	452	803	425	554	291	stängt	1493	848	
december	283	159	140	189	388	130	162	stängt	309	339	
TOTALT	46326	42163	48171	53148	51314	49071	48458	35420	50223	69880	68406 SUMMA

Årets aktiviteter

Vi öppnade som vanligt på sportlovet och hade därefter öppet torsdag-söndag fram till mitten på maj då vi började ha öppet alla dagar.

Sportlov på Saltö - Berättelser runt lägerelden.

Helena Samuelsson är boende på Tjärnö och har varit timmis hos oss i några år. Helena är en kreativ kvinna som tidigare illustrerat flera nationalnycklar med marina djur. På sportlovet iklädde hon sig rollen som folksagoberättare.

Maj och vandring på Rossö.

I maj invigdes den nya vandringsleden på Västra Rossö och vår naturvägledare Örjan Karlsson passade på att bjuda in till vandringstur med inslag av djur, natur, historia och geologi.

På sommaren var det som vanligt full fart med många besökare och fler i personaltruppen. Vi är lyckligt lottade som får ha kvar vår säsongspersonal år efter år, trots att vi inte kan erbjuda några helårstjänster. De är väldigt engagerade och positiva. Alla har lite olika nischer på utbildning/erfarenhet och alla delar kärleken för att påverka och förmedla kunskap. Juni – augusti bjöd vi på sommarprogram på rullande schema. Strandexpeditioner, Tångonsdag och Prova på-snorkling. 2 029 vuxna och barn fick chans att delta på strandexpedition med oss. 1 473 personer lärde sig mer om tång och

539 st snorklade med oss på snorkelleden vid Rörviks strand. Och 12 963 personer, majoriteten barn fick känna på och lära sig mer om de arter vi har i vårt klappakvarium. Vi får många frågor om allt möjligt. Vanligaste var invasiva arter, den nya krympta naturvårdsbudgeten, miljöpåverkan på haven och naturligtvis – vad får vi inte missa på Koster? Det blev en ganska tuff sommar på grund av att vi skar så mycket vi bedömde möjligt i bemanningen, vilket fick konsekvensen att personalen var väldigt trött i slutet av sommaren.

Mathilda, Örjan, Annette, Emelia, Clara, Helena (hukande) från naturum Kosterhavet. Elin och Thomas från Ytre Hvaler besökscenter.

Sommaren avslutades med ett studiebesök på Ytre Hvalers besökscenter i Skjaerhalden där vi spenderade en dag med våra kollegor som jobbar där.

I höst planerar vi som vanligt att delta i festivalen Konst- & Musikfest på Koster. Vi kommer att ha två olika workshops, en film och en utställning om olika saker man kan hitta när man strandstädar i Kosterhavet. Strandstädarens ABC av Malin Engström, konstnär och tillika arbetande med upphandlade entreprenören Trossö Naturvårdsuppdrag. Vi lånar också in gamla fiskeredskap och annat skräp som hamnat i havet, från Marina Återvinningscentralen i Sotenäs. Allt detta händer på höstlovet v 44.

En annan lokalkändis är musikern Putte Johander, även medlem i bandet Sekten. Det skandinaviska musik- och performancekollektivet Sekten firar 20 år som band och har i samband med det sjösatt projektet Tak, Takk, Tack for havet. Sekten arbetar med havet som tema både kompositoriskt, poetiskt och rent handgripligt. Denna hyllning till havet kommer att äga rum på naturum den 3 december.

Kosterhavet deltog som vanligt med en mängd aktiviteter under årets Västerhavsvecka i början av augusti. Kosterhavet var även med på en av Frihamnsdagarna i Göteborg den 2:e september, fokus Kosterhavet i allmänhet och invasiva arter i synnerhet.

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

Grupper

Gruppresor

Vi har haft många gruppresor under framför allt våren och hösten. Hittills 78 grupper med 2 183 deltagare. Eventuellt kommer årets siffror vara något lägre än förra året. Det är förmodligen en återgång till normala förhållanden efter att vi sett ett uppdämt tryck efter pandemin. Hurtigruten kom som planerat den 22 juni i fyra omgångar med totalt 119 personer.

Skolgrupper

Strömstads kommun har nu kommit med sina 4:or, 8:or och 2:orna i gymnasiet. Vi är väldigt glada för att samarbetet flyter på så fint efter några års trevande med att hitta rätt kontakter.

Efter dialog med Tanums kommun blev det även träffar med kommunens alla 4:or. Eftersom det är svårt för de skolorna att matcha Kosterbåtarna och det blir för dyrt att chartra båtar så mötte vi upp dem på en strand nära dem för strandexpedition. Vi väntar nu på respons från dem kring hur de tyckte att det fungerade. Optimalt vore ju att få ut dem till naturum på Koster. Vi hörde av oss till Sparbanken i Tanum i våras för att försöka få pengar till att chartra båtar för skolorna i Tanum men vi ligger tyvärr utanför deras område för sponsring. Alla inspel på hur vi kan få medel till detta är välkomna!

Vi har även haft besök från diverse andra grundskolor, gymnasium, folkhögskolor, högskolor och universitet från hela Sverige.

SFI

Vi besökte som vanligt Tanums och Strömstads SFI-grupper under våren för att berätta om allemansrätten. Under hösten kom de på besök till oss på naturum.

Informationssatsningar

Media

Kosterbladet, Resö Hamnmagasin, Go tur i Tanum, Strömstad/Kosterhavet.

Detta är exempel på trycksaker där vi har med redaktionellt material och annan information om Kosterhavet och naturumsverksamheten. Bli mer redaktionellt material i Resö Hamnmagasinet i år.

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

Kosterbladet 2023 har vi halverat antal sidor som vi deltar med på grund av kostnaderna. Diskussion om 2024 kommer att ske under december 23. Sparkrav kommer att påverka diskussionen med Koster Marin.

Webb, Facebook och Instagram

Vi uppdaterar både Facebook och Instagram kontinuerligt. Vi har per oktober mer än **14 000 följare** på Facebook och mer än **7 000 följare** på Instagram. Vi administrerar gemensamma Instagramkontot för Sveriges nationalparker ett antal gånger per också. Vi sköter även Kosterhavet på hemsidan för Sveriges Nationalparker. För LIFE *Lophelia* projektet finns också en separat hemsida.

Kosterhavet ligger i topp i landet vad gäller följare på Facebook och Instagram i jämförelse med andra nationalparker och naturum.

Guldkronan – nationalparksmarkören

Inget nytt besked från Naturvårdsverket har givits denna stund i nov 23. Troligen dock, att Naturvårdsverket avbryter utsättning av denna symbol i nationalparkerna i landet.

Ett alternativ för befintlig guldkrona kan vara att lägga den på botten i anslutning till snorkelleden på Rörvik. Utreds nu för ett genomförande. Muntligt ok från markägare (vattenrättsinnehavare).

Projekt och samarbeten

Samverkan med Tjärnö marina laboratorium

Vi samverkar främst i projektet LIFE *Lophelia* som är ett gemensamt projekt om restaurering av koraller.

Samarbete sker även i ett nytt projekt om uppföljning och restaurering av stortare. Ett projektet är tänkt att pågå till och med 2025.

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

Interreg Nordsjön, projekt FREIIA

Projekt med öar som har koppling till skyddade områden.

Nätverk mellan öar i Danmark, Norge (Hvaler), Nederländerna, Frankrike och Tyskland.

Högskolan Väst har en stor del från svensk sida att beforska och metodutveckla hållbar utveckling i ö-samhällen anslutna till områden med skyddad natur.

För Kosterhavets del är det att lära och lära sig av partners i projektet avseende förvaltning och naturvägledning kopplat till lokal utveckling.

En första workshop kommer att ägde rum på Koster i slutet av april.

Projektet är 3-årigt och pågår till 2025.

Vår insats är genom egen tid.

FREIIA står för Facilitating Resilience Empowerment learning from Islands' regions Innovation Approaches.

Samförvaltningen i Norra Bohuslän

Samförvaltningen är viktig som en plattform att diskutera förvaltningsfrågor som rör fisket och naturskyddet lokalt. Ordförande för Samförvaltningens styrgrupp är Lars Tysklind. Senaste styrgruppsmötet var 231124 och central fråga var aktuell remiss avseende trålförbud i skyddade områden.

Samverkansgrupp – samverkan med Strömstad/Tanum kommuner

I samband med Kosterhavets nationalparks 10 årsjubileum bjöd Strömstads och Tanums kommuner in till ett fördjupat samarbete för att utveckla en hållbar destination i och runt Kosterhavet. Ett uppskattat initiativ som rimmar väl med Kosterhavets syfte. Aktiviteter/träffar genomförs.

Till detta kan också läggas Turistrådet i Västsveriges initiativ Hållbarhetsklivet där Kosterhavets nationalpark har anslutit sig.

<https://hallbarhetsklivet.se/>

---

*Varumärket Sveriges nationalparker
– implementering med näringslivet*

De som har partnerskapsavtal finns nu även med länk på Sveriges nationalparker.se/kosterhavet.

Nätverksträffarna som hålls en gång per år är en viktig del. Att ha en löpande dialog med kunskapsöverföring, ta del av varandras kunskap, behov och få en samsyn kring olika frågor.

Senast möte avhölls på Resö med besök på nya Entré Resö.

Nästa möte blir till hösten 2024.

---

*Strategi för Sveriges nationalparker
– ersättning av den nationella nationalparksplanen*

Kosterhavet har fått varit med i en referensgrupp som leds av Naturvårdsverket som handlat om att det ska tas fram en ny strategi vad avser Sveriges nationalparker. Dels om att nationalparkerna är en resurs för hållbar utveckling men också öka takten i bildandet nya nationalparker. Ett intressant arbete där Kosterhavet bidragit med erfarenheter. Detta arbete har gått ned i sparlåga av Naturvårdsverket.

Brunvit skyltning

Avvaktar den kommunala samordningen av skyltning som är aviserad. Efter samtal med Strömstads kommuns Tekniska förvaltning har de ej kommit igång ännu. Torde vara en återkommande fråga i arbetet med Strömstads och Tanums kommuner enligt ovan. Kan passa bra att lyfta in i ovan nämnda samarbete med Strömstad och Tanums kommuner.

Underlag för skyltning ut till Entré Resö är framtaget. (Motsvarande Entré Saltö och Entré Rossö). Beställs 2024.

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

Anläggningar och byggnationer

Entré Resö

En folkfest genomfördes med invigningen av Entré Resö den 18 maj. Fler hundra deltog och glädjen var stor. Sedan invigningen har närmare 11 000 besökt utställningen och många barn uppskattar lekskeppet. Under Västerhavsveckan hade vi ett välbesökt arrangemang med fokus på främmande marina arter.

Äntligen kan denna Entré prickas av från checklistan för Kosterhavet!

Ursholmens fyrplats

Under säsongen 2023 hade vi ca 600 gästnätter på Ursholmen. Förutom allmänhet var det sälforskare, dykare m fl. En deöavbokningar tyvärr pga mycket vind. Speciellt påverkades kajakpaddlare.

Renovering invändigt i Norra huset fortgick 2023.

Fokus under våren var upprustning av Bagarstugan samt ett av rummen i Östra huset. Blev mycket bra!

Beställningar är gjorda avseende skorstenar, nya dörrar. Offert finns för ommålning av fyrtornen.

Vi får se om vi kan fixa skorstenar och eldstäder som sotaren dömde ut. Det ekonomiska utrymmet styr hur mycket vi kan göra.

Utplacering av bojar för akterförtöjning genomfördes inför sommaren för att minimera ankringsskador och öka servicen. Uppföljning pågår men enkätundersökning och kommentarer på plats visar på stort gillande av åtgärden.

En annan angelägen fråga är ny toalettanläggning uppe vid husen.

Kroken, förråd verkstad och personalutrymmen. (Sydkoster)

Naturvårdsverket beslutade i februari 22 att medel ska finnas för byggnation 2023. Dock var Naturvårdsverket tvungna att backa på detta och i årets investeringsbeslut var inte Kroken med.

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

Finns nu färdiga projekteringshandlingar klara för ett FFU.
Godkänt av Strömstads kommun att koppla in på kommunens VA-nät.
Bygglov kommer beviljas inom kort.
Anläggningen förslås också få solceller på taket.

Detta måste lösas.
En tung arbetsmiljöfråga för Kosterhavet och våra praktiska naturvårdsförvaltare.

En akutplan finns nu att isolera delar av befintlig carport för att skapa en mindre varm verkstad samt att hyra in bodar för att klara personalutrymme. Detta genomförs nu i höst och ska förhoppningsvis vara klart innan årsskiftet. Ånyo har investeringsmedel sökts hos Naturvårdsverket för genomförande av byggnation 2024.

Entré Rossö

Fungerar väl med Entrévärdarna Glenn och Stefan. De fortsätter även 2024.

Ommålning dröjt pga brist på entreprenörer med ramavtal. Ny målbild är att anläggningen kan bli ommålad 2024.

Ca 25 000 besökare.

Entré Saltö

Arrendator för året blir de som även driver Entré Rossö.
Tvättning och strykning med tjära planeras under våren 24.

Fått byggt kallförråd för skötseln av Saltö.

---

naturum Kosterhavet

Inga större underhållsåtgärder ska genomföras under 2024 förutom översyn av takets träbeklädning. Alternativet med solceller borde utredas.

Under hösten har en energikartläggning genomförts. Väntar på ev förslag på åtgärder.

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

Andra friluftslivsanordningar på gång

Göra klart snorkelhot-spotsen på Resö. Underlag finns och ska nu tryckas och monteras i nya skyltställ.

Besöksräknare är under upphandling. Kosterhavet ansvarar för en upphandling för hela länet. För Kosterhavets del planeras att placera besöksräknare på strategiska punkter, exempelvis på Kockholmen, Saltö, Nordkoster, Ursholmen samt kunna ha någon mobil att flytta runt. Säkerhetsanalys pågår. Kommer omvärderas pga medelsbrist.

Övrigt

Hvaldimir

Under sommaren hade Bohuslän besök av belugavalen Hvaldimir så även i norra Bohuslän. Problemställningen hor människor ar inte kring detta har varit hur kontakten mellan människa och val. Detta har lett tiill diskussiner mellan berörda myndigheter om budskap till allmänhet och ansvarsfördelning. Just nu är Hvaldimir uppe i Norge igen. Senast rapport från Molde. Arbetet fortsätter dock att hitta bra rutiner bland berörda myndigheter.

Ett förslag är att införa föreskrift i skyddade områden om att inte förfölja eller vara närmare valar eller stora marina däggdjur än 100 meter.

Tillgänglighet

Turistrådet Västsverige skickade ut en kontrollant för tillgänglighet. Hon gick igenom hela naturums lokaler. All data har stoppats in i Tillgänglighetsdatabasen. Så nu är naturum med i TD.

<https://www.vastsverige.com/turistradet-vastsverige/artiklar/tillganglighetsdatabasen/>
[Pga av hög årsavgift är anslutningen till TD uppsagd.](#)

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

Biogasbil och andra fossilfria fordon/maskiner.

Vår biogasbil har köptes in för ett par år sedan och har fungerat väl.
Två elfordon går på Koster.
Laddningsbara elverktyg provas i naturvårdsskötseln.
Eldrift av våra båtar ska värderas i kommande uppgraderingar av båtar.

Hummertinor i farleder

Varje år förloras ett större antal hummertinor som läggs i farleder. Exempel på detta finns även i Kosterhavets nationalpark. Förutom skador på båtar och en ren säkerhetsrisk som i sin tur kan orsaka skador både på människor och natur så ligger de förlorade hummertinorna och spökfiskar under en lång tid.

Kosterhavet kommer att ta upp en dialog med berörda myndigheter om detta problem. Kvarstår.

Håll Bohuslän Rent

Bohuskommunerna, Turistrådet i Västsverige, Håll Sverige Rent samt Ren Kust kommer att driva en kampanj för minskad nedskräpning och ökad materialåtervinning. Inte minst i gästhamnarna. Blir också ringar på vattnet ut i naturhamnar och i skärgården. Tydligare uppmaning att ta med sig avfall iland istället för att lämna det ute i skärgården. Kosterhavet följer detta. I naturum och Entré Rossö delades skräpplockar-kit ut från projektet under sommaren.

Toalettutmaningar

Nordkosters gästhamn har meddelat att de stänger sina toaletter sommartid för icke betalande båtgäster. Anledningen som anges är kapacitetsbrist. Kosterhavet avser att få till en dialog om detta för det kommer få konsekvenser i ett besökarperspektiv. Fortsatt dialog inför 2024.

KOSTERHAVETS NATIONALPARK

Organisationsfrågor

Rekryteringsbehov

Marin förvaltare EHVFFV-projektet och kompetensöverföring.
Praktisk naturvårdsförvaltare, kompetensöverföring.

Kommande pensionsavgångar, delpension, deltid – på verkar behovet att se över personalstaten i Kosterhavet. För tillfället krävs en noggrann värdering av varje rekrytering pga det ekonomiska läget i sin helhet inom Länsstyrelsen.

Ovan utreds då behoven finns men ska även rimma med resurser till verksamheten.

Naturvårdsdirektör, avdelningschef Naturavdelningen, Sven Swedberg går i pension vid årsskiftet. Ersättare blir Eva Olsen som tf avdelningschef. Eva är idag Enhetschef på Naturärenden. Eva föreslås också att bli ersättare i Kosterhavsdelegationen efter Sven.

Länsöverdirektör Lisbeth Schultze avser att gå i pension 31:a maj 2024. Vem som ersätter Lisbeth är oklart för stunden.

.....

För Funktionen för Kosterhavet, Naturavdelningen i november 2023.

Anders Tysklind
Nationalparkschef
med medarbetare